Akademik *Jure Kaštelan*

Teška mi je, ali neminovna, dužnost da u ime Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, a posebno Razreda za suvremenu književnost, govorim ove oproštajne riječi pravom čovjeku, akademiku i velikom pjesniku Dobriši Cesariću.

Ovo je najbolniji naš susret. Posljednji... Bez tvoga velikog srca, bez tvoje zrele mudrosti, naši dani bit će siromašniji, prazniji. Ostaje nerazariva uspomena na tebe. Ostaje tvoj stih koji je davno prešao u srce i legendu čovjeka.

Fragment arhajske grčke lirike, natpis koji mora da je pripadao hramu Muza, govori: »Zabranjeno je plakati u kući pjesnika: pjesma nije mjesto žalosti«. Ne znam, u ovom času, ni bolnije ni utješnije misli. Orfej nije smrtan. Pjesnici ne umiru.

Harone, pažljivo zamahuj veslom. Odavna nisi prevozio toliko bogatstvo na svoju tamnu obalu. Kad je toliko svjetlosti, toliko brušenih dragulja, blistalo u trenucima beznađa? Zaustavi se, smrti sa bezbroj lica, sa bezbroj značenja i simbola.

Pjesnik Dobriša Cesarić s tobom je, smrti, razgovarao bezbroj puta. Vidio te je na vodi Dravi, na grobljima, u mrtvačnici najbjednijih, u proticanju vremena, na mletačkim torre dell' orologio, u poemi svoga prijatelja Gorana. Razgovarao je s tobom na jedan svoj, neponovljiv način. On je stravu smrti preobrazio u zajedništvo života.

... Ako me kada stanu i kosit,
Neće mi bola nanijeti kosa —
Jedini teret koji ću nosit
U novom životu biti će rosa.

Kad budem trava

Ne znam koji je pjesnik, tako običnom čarolijom, pretvorio tragičnu spoznaju stradanja u radost života, u samu tišinu, u cjelinu svijeta.

Zanos pjesnika, veliku poruku mislioca i univerzalnu spoznaju stvaranja izrazio je u *Pjesmi mrtvog pjesnika.*

Lirika Dobriša Cesarića objašnjava se neprekidno. Od najobičnijih riječi i slika on stvara čudo, njegova pjevajuća riječ zvoni u glazbi svemira. Ali njegov genij, njegov stvaralački *démon,* ostaje i nedodirljiv.

Pjesme dolaze iz neke druge strane uma. Gledaju nas iz budućnosti kao neka nesmrtna bića nas samih. Biti *poète,* tvorac, onaj koji umije, biti umjetnik, znači nositi u sebi, imati moć imaginacije, tvornu moć koje nebitak preobražava u biće. A taj čin, koji nazivamo kreacija, ostaje neobjašnjiv i moguće ga je prepoznati samo u analogijama.

Pjesme su neuništivi dio pjesnika.

Dragi Dobriša, neka ti ljubav i zahvalnost tvojih suvremenika, tvojih drugova i prijatelja bude popudbina. Neka te prati ovaj sunčani dan o kojem si vidovito govorio:

...Možda ćeš ipak — rekoh — sebi —
Još radost osjetit, što jesi.
Tu svijetlu popudbinu ptičju
Na neizvjesni put ponesi!

Popudbina

Neka ti bude laka ova hrvatska zemlja kojoj si dao plemenitost svoga humanizma, zagrljaj i bratstvo svoje pjesničke riječi okrenute svakom čovjeku. Ostani živ u živom slapu života. Postao si pjesma među pjesmama svih ljudi.

Neka je slava velikom pjesniku Dobriši Cesariću!

Komemoracija

DOBRIŠI CESARIĆU

redovnom članu Jugoslavenske akademije znanosti
i umjetnosti u Zagrebu